

PATVIRTINTA

Kelmės Jono Graičiūno gimnazijos
direktorius 2017 m. lapkričio 9 d.
įsakymu Nr. V-61

SMURTO IR PATYČIŲ PREVENCIJOS IR INTERVENCIJOS VYKDYMO KELMĖS JONO GRAIČIŪNO GIMNAZIJOJE TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo Kelmės Jono Graičiūno gimnazijos tvarkos aprašo (toliau – Tvarkos aprašas) paskirtis – padėti gimnazijai užtikrinti sveiką, saugią, užkertančią kelią smurto, patyčių, prievartos apraiškoms aplinką, kuri yra psichologiškai, dvasiškai ir fiziškai saugi.

2. Smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo Tvarkos aprašas nustato smurto ir patyčių stebėsenos, prevencijos ir intervencijos vykdymą Kelmės Jono Graičiūno gimnazijoje.

3. Smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos aprašas papildoma gimnazijos vidaus veiklos ir kitus dokumentus, padedančius užtikrinti tinkamą smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos įgyvendinimą gimnazijoje.

4. Tvarkos aprašas remiasi šiais principais:

4.1. į smurtą ir patyčias būtina reaguoti nepriklausomai nuo jų turinio (dėl socialinės padėties, lyties, seksualinės orientacijos, negalės, religinės ar tautinės priklausomybės, išskirtinių bruožų ar kt.) ir formos;

4.2. kiekvienas gimnazijos administracijos atstovas, pedagogas, švietimo pagalbos specialistas ar kitas darbuotojas, pastebėjęs ar sužinojęs apie smurtą ir patyčias, turi reaguoti ir jas stabdyti;

4.3. veiksmų turi būti imamasi visais atvejais, nepriklausomai nuo smurto ir patyčių formos, turinio, lyties, amžiaus, socialinio statuso, religinės ar tautinės priklausomybės ar kitų asmenų ypatybių;

5. Visi gimnazijos bendruomenės nariai (mokiniai, administracijos atstovai, pedagogai, švietimo pagalbos specialistai, tėvai (globėjai, rūpintojai), kiti darbuotojai) turi būti supažindinti su gimnazijos smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarka, ją įgyvendinančiais dokumentais.

6. Tvarkos apraše vartojamos sąvokos:

6.1. patyčios – tai psichologinę ar fizinę jėgos persvarą turinčio asmens ar asmenų grupės tyčiniai, pasikartojantys veiksmai, siekiant pažeminti, įžeisti, įskaudinti ar kaip kitaip sukelti psichologinę ar fizinę žalą kitam asmeniui;

6.1.1. patyčios gali būti tiesioginės (atvirai puolant ir/ar užgauliojant) ir/ar netiesioginės (skaudinant be tiesioginės agresijos);

6.1.2. žodinės patyčios: pravardžiavimas, grasinimas, ujjimas, užgauliojimas, užkabinėjimas, erzinimas, žeminimas ir kt.;

6.1.3. fizinės patyčios: mušimas, spardymas, spaudimas, dusinimas, užkabinėjimas, turtinė žala ir kt.;

6.1.4. socialinės patyčios: socialinė izoliacija arba tyčinė atskirtis, gandų skleidimas ir kt.;

6.1.5. elektroninės patyčios: skaudinančių ir gąsdinančių asmeninių tekstinių žinučių ir/ar paveikslėlių siuntinėjimas, viešų gandų skleidimas, asmeninių duomenų ir komentarų skelbimas, tapatybės pasisavinimas, siekiant sugriauti gerą vardą arba santykius, pažeminti ir kt.

6.2. smurtas – sąmoningas jėgos taikymas siekiant sužeisti, įžeisti, įbauginti ar kitaip neigiamai paveikti kitą asmenį.

6.2.1. fizinis smurtas – tyčiniai fiziniai veiksmai, sukeltantys skausmą, darantys žalą arba keliantys pavojų gyvybei, sveikatai, raidai (stumdyimas, mušimas, sužeidimas ir kt.);

6.2.2. psichologinis, emocinis smurtas – tai dažniausiai su fizine prievarta susiję įžeidžiantys žodžiai, pastabos, grasinimai, draudimai, gąsdinimai, kuriais yra siekiama asmenį įskaudinti, įbauginti, priversti suvokti priklausomybę nuo skriaudėjo.

6.2.3. nepriežiūra – fizinis apleistumas, kai netenkinami vaiko fiziologiniai ir higienos poreikiai, emocinis apleistumas, kai nebendruojama su vaiku, socialinis apleistumas, kai nesirūpinama vaiko išsilavinimu.

6.3. smurtą ar patyčias patiriantis vaikas – mokinys, prieš kurį smurtaujama arba, iš kurio yra tyčiojama.

6.4. smurtaujantis ar besityčiojantysis/skriaudėjas – vaikas ar suaugęs, inicijuojantis smurtą ar patyčias ir/ar prisidedantis prie jų.

6.5. smurtą ir patyčias patiriantis suaugęs – administracijos atstovas, pedagogas, švietimo pagalbos specialistas ar techninis darbuotojas, prieš kurį smurtauja arba, iš kurio tyčiojasi mokinys (-iai).

6.6. smurto ir patyčių stebėtojas – vaikas, matantis ar žinantis apie smurtą ir patyčias.

6.7. smurto ir patyčių prevencija – veikla, skirta smurto ir patyčių rizikai mažinti, imantis gimnazijos bendruomenės narių (mokinių, administracijos atstovų, pedagogų, švietimo pagalbos specialistų, kitų darbuotojų, tėvų (globėjų, rūpintojų)) švietimo, informavimo ir kitų priemonių.

6.8. smurto ir patyčių intervencija – visuma priemonių, taikomų visiems smurto ir patyčių dalyviams (patiriantiems, smurtaujantiems, besityčiojantiems, stebėtojams), esant poreikiui, įtraukiant jų tėvus (globėjus, rūpintojus).

6.9. smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos stebėseną – smurto ir patyčių situacijos gimnazijoje stebėjimas, renkant, analizuojant faktus ir informaciją, svarbią šių reiškinių geresniam pažinimui bei valdymui, reiškinių tolimesnės raidos ir galimo poveikio prognozavimas.

II. SMURTO IR PATYČIŲ STEBĖSENA IR PREVENCIJA GIMNAZIJOJE

7. Smurto ir patyčių prevencija ir intervencija yra svarbi gimnazijos veiklos dalis, kurios planavimu, organizavimu ir stebėseną rūpinasi gimnazijos direktorius, Vaiko gerovės komisijos nariai, klasių kuratoriai, direktoriaus pavaduotojai ugdymui, švietimo pagalbos specialistai, o jos vykdyme dalyvauja visi gimnazijos bendruomenės nariai.

8. Gimnazijos direktorius yra atsakingas už gimnazijos tvarkos aprašo parengimą ir vykdymą, už stebėsenos rezultatais paremto kasmetinio gimnazijos smurto ir patyčių prevencijos priemonių plano parengimą, pristatymą gimnazijos bendruomenei ir vykdymą.

9. Smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos įgyvendinimą koordinuoja Vaiko gerovės komisijos pirmininkas, socialinis pedagogas, psichologas, kurie kasmet:

9.1. inicijuoja anoniminę vaikų apklausą ir apibendrina jos rezultatus;

9.2. surenka apibendrintus duomenis iš klasių kuratorių dėl gimnazijoje fiksuotų pranešimų apie smurtą ir patyčias ir atlieka jų analizę (pranešimo forma 2 priedas);

9.3. remiantis apklausos ir pranešimų apie smurtą ir patyčias analizės duomenimis, rengia smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių planą;

9.4. aptaria turimą informaciją, svarsto prevencijos ir intervencijos priemonių taikymo plano turinį Vaiko gerovės komisijos posėdyje;

9.5. teikia siūlymus gimnazijos direktoriui dėl smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių įgyvendinimo gimnazijoje, gimnazijos darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo smurto ir patyčių prevencijos ar intervencijos srityje ir kitais klausimais;

9.6. esant reikalui teikia siūlymus gimnazijos direktoriui dėl gimnazijos Smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos tvarkos aprašo tobulinimo;

9.7. atlieka kitus gimnazijos smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkoje numatytus veiksmus.

10. Klasės kuratoriai kasmet išanalizuoja ir apibendrina turimus pranešimus apie smurtą ir patyčias, informuoja Vaiko gerovės komisijos narius, koordinuojančius vykdymo tvarką, apie

prevencijos, intervencijos taikomų priemonių rezultatus klasėje, teikia kitą svarbią informaciją, susijusią su smurtu ir patyčiomis.

III. SMURTO IR PATYČIŲ INTERVENCIJA GIMNAZIJOJE

11. Visais įtariamų ir realių smurto ar patyčių atvejais kiekvienas gimnazijos administracijos atstovas, pedagogas ar švietimo pagalbos specialistas, kitas darbuotojas reaguodamas:

11.1. įsikiša įtarus ir/ar pastebėjus smurtą ar patyčias – nutraukia bet kokius tokį įtarimą keliančius veiksmus, esant elektroninėms patyčioms, (jei turi galimybę) išsaugo įrodymus;

11.2. primena vaikui, kuris smurtauja ar tyčiojasi, gimnazijos nuostatas ir mokinio elgesio taisykles;

11.3. jei vaikui reikia pagalbos, kreipiasi į pagalbą galinčius suteikti asmenis (tėvus (globėjus, rūpintojus) ar gimnazijos darbuotojus) ar institucijas (pvz., policija, greitoji pagalba);

11.4. informuoja klasės kuratorių apie įtariamus ir/ar įvykusius smurtą ar patyčias, elektroninių patyčių atveju, jei turi, pateikia išsaugotus įrodymus, kartu pateikia užpildytą pranešimo apie smurtą ir patyčias formą (pranešimo forma 2 priedas);

11.5. jei informuoja tiesiogiai Vaiko gerovės komisijos pirmininką, psichologą ar socialinį pedagogą apie įtariamus ir/ar įvykusius smurtą ar patyčias (ar elektronines patyčias), kartu pateikia užpildytą pranešimo apie smurtą ir patyčias formą (pranešimo forma 2 priedas).

12. Klasės kuratorius gavęs informaciją apie įtariamus ir/ar įvykusius smurtą ar patyčias:

12.1. išsiaiškina situaciją, susipažįsta su gautu pranešimu (pranešimo forma 2 priedas);

12.2. organizuoja individualius pokalbius su smurto ar patyčių dalyviais, informuoja tėvus (globėjus, rūpintojus), esant poreikiui kviečia juos dalyvauti pokalbiuose;

12.3. informuoja Vaiko gerovės komisijos pirmininką, psichologą ar socialinį pedagogą apie smurto ar patyčių atvejį ir perduoda užpildytą pranešimo apie smurtą ir patyčias formą (forma 2 priedas);

12.4. toliau stebi situaciją, bendradarbiauja su Vaiko gerovės komisijos pirmininku, psichologu ar socialiniu pedagogu ir informuoja apie pokyčius.

13. Užpildytą formą priėmęs asmuo (VGK pirmininkas, psichologas ir socialinis pedagogas) formą registruoja Smurto ir patyčių registracijos žurnale (žurnalo forma 3 priedas) (žurnalas laikomas VGK pirmininko kabinete):

13.1. imasi spręsti smurto ar patyčių situaciją;

13.2. esant sudėtingesnei situacijai, inicijuoja gimnazijos Vaiko gerovės komisijos posėdį.

14. Vaiko gerovės komisija įvertinusi turimą informaciją:

14.1 numato veiksmų planą (gali būti individualūs pokalbiai su skriaudėju, skriaudžiamuoju, stebėtojais, jų tėvais (globėjais, rūpintojais), klase, kt. priemonės), supažindina su jo nevykdymo pasekmėmis skriaudėją ir jo tėvus (globėjus, rūpintojus), esant poreikiui koreguoja veiksmų planą;

14.2. informuoja gimnazijos direktorių apie esamą situaciją;

14.3 vykdo plane numatytas veiklas, stebi, analizuoja, organizuoja pakartotinius susirinkimus situacijos įvertinimui.

15. Vaikui smurtavus ar pasityčiojus iš administracijos atstovo, pedagogo, švietimo pagalbos specialisto ar kito darbuotojo, asmuo pastebėjęs ir/ar įtaręs smurtą ar patyčias turi informuoti gimnazijos direktorių, kuris imasi dokumentuose numatytų veiksmų.

16. Administracijos atstovui, pedagogui, švietimo pagalbos specialistui ar techniniam darbuotojui smurtavus ar pasityčiojus iš vaiko, asmuo pastebėjęs ir/ar įtaręs smurtą ar patyčias turėtų informuoti gimnazijos direktorių, kuris imasi gimnazijos dokumentuose numatytų veiksmų.

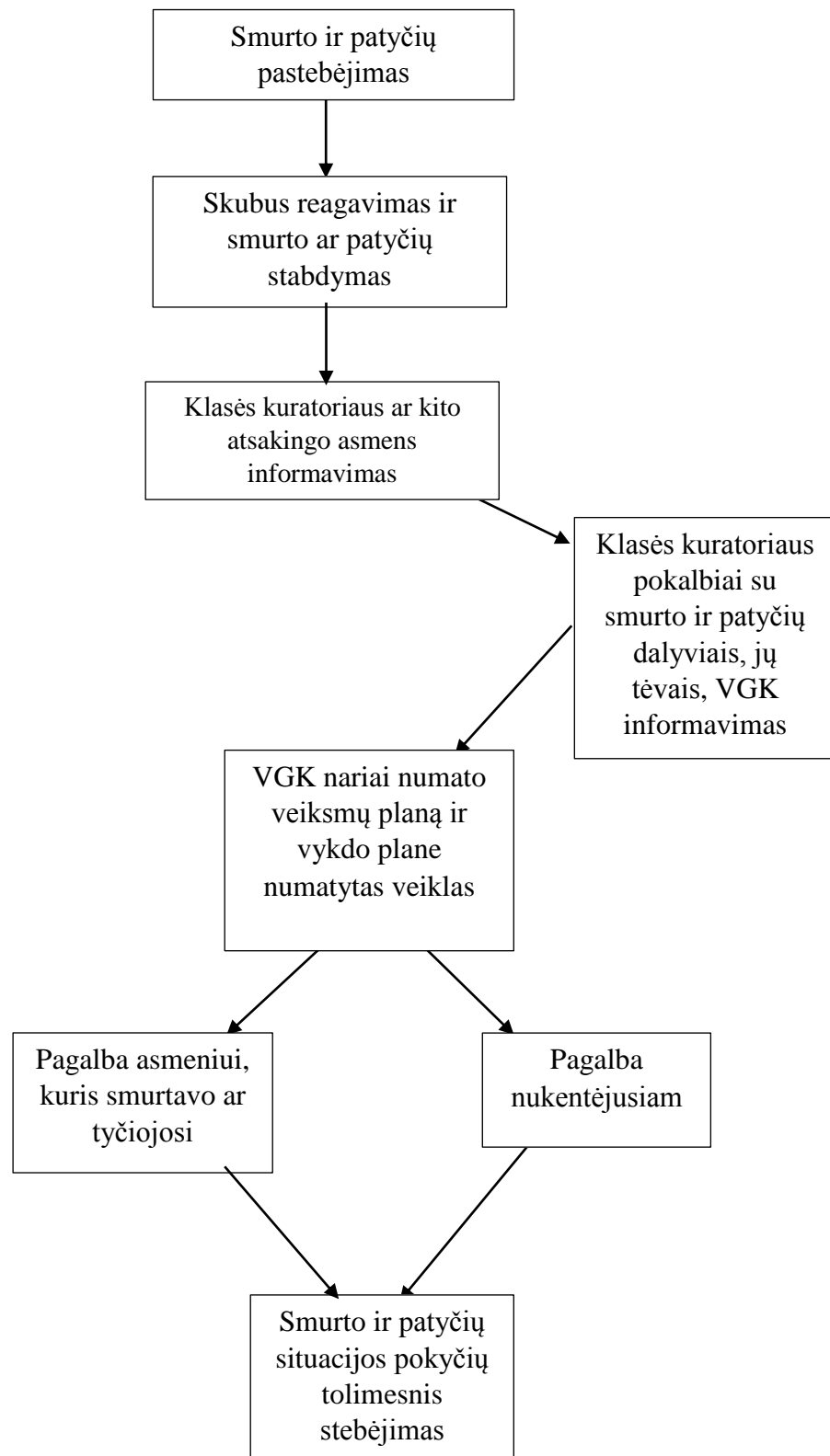
17. Gimnazijos direktorius, sužinojęs apie darbuotojo patiriamą smurtą ar patyčias arba darbuotojo smurtavimą ar tyčiojimąsi, privalo nedelsiant imtis priemonių.

18. Kitiems smurto ir patyčių dalyviams pagal individualius poreikius gimnazijoje teikiama švietimo pagalbos specialistų ar pedagogų pagalba.

IV. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

19. Visi dokumentai, esantys vaiko asmens byloje, ir duomenys, susiję su vaiku ir jo asmeniniu gyvenimu, yra konfidencialūs ir naudojami tik tiek, kiek tai būtina atsakingiems fiziniams ar juridiniams asmenims atlikti pavestas funkcijas, užtikrinti vaiko teises ir teisėtus interesus.

KELMĖS JONO GRAIČIŪNO GIMNAZIJA
REAGAVIMO Į SMURTĄ IR PATYČIAS ALGORITMAS

KELMĒS JONO GRAIČIŪNO GIMNAZIJA
PRANEŠIMO APIE SMURTĄ IR PATYČIAS FORMA

_____/_____
 Pranešimo data / Registracijos Nr.

Bendrieji duomenys:

Kas pranešė apie smurtą/patyčias:	
Kam pranešė apie smurtą/patyčias:	
Kur įvyko smurtas/patyčios:	
Kada įvyko smurtas/patyčios:	
Kokia smurto/patyčių forma (pabraukti) naudota ar įtariama, kad buvo naudota:	
<p>Žodinės patyčios (pravardžiavimas, grasinimas, uĳimas, užgauliojimas, užkabinėjimas, erzinimas, žeminimas ir kt.).</p> <p>Fizinės patyčios (mušimas, spardymas, spaudimas, dusinimas, užkabinėjimas, turtinė žala ir kt.).</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Socialinės patyčios (socialinė izoliacija arba tyčinė atskirtis, gandų skleidimas ir kt.). ○ Elektroninės patyčios (skaudinančių ir gąsdinančių asmeninių tekstinių žinučių ir/ar paveikslėlių siuntinėjimas, viešų gandų skleidimas, asmeninių duomenų ir komentarų skelbimas, tapatybės pasisavinimas, siekiant sugriauti gerą vardą arba santykius, pažeminti ir kt.). ○ Psichologinis smurtas (dažniausiai su fizine prievarta susiję įžeidžiantys žodžiai, pastabos, grasinimai, draudimai, gąsdinimai, kuriais yra siekiama asmenį įskaudinti, įbauginti, priversti suvokti priklausomybę nuo skriaudėjo). ○ Fizinis smurtas (tyčiniai fiziniai veiksmai, sukeltantys skausmą, darantys žalą arba keliantys pavojų gyvybei, sveikatai, raidai (stumdymas, mušimas, sužeidimas ir kt.)). ○ Seksualinis smurtas ○ Nepriežiūra (fizinis apleistumas, kai netenkinami vaiko fiziologiniai ir higienos poreikiai, emocinis apleistumas, kai nebendraujama su vaiku, socialinis apleistumas, kai nesirūpinama vaiko išsilavinimu). ○ Kiti pastebėjimai (įrašyti) 	
Ar yra žinoma, kad tai ne pirmas kartas?	

Duomenys apie patyčių dalyvius:

Bendruomenės nario, <u>patyrusio smurtą ar patyčias</u> vardas, pavardė (klasė):	
Bendruomenės nario, <u>kuris smurtavo ar tyčiojosi</u> vardas, pavardė (klasė):	
Bendruomenės nario, <u>stebėjusio smurtą ar patyčias</u> vardas, pavardė (klasė):	

Išsamesnė informacija apie įvykį:

--

KELMĒS JONO GRAIČIŪNO GIMNAZIJA
PATYČIŪ IR SMURTO ATVEJŪ REGISTRACIJOS ŹURNALAS

Reg. Nr.	Data	Pranešējo vards, pavardē	Smurto/ patyčiju pobūdis	Smurta/ patyčias patiriantis asmuo	Smurtaujantis/ besityčiojantis asmuo	Pastabos